

Háromféle emlék

Azt írja levelében Csiszár Géza (Budapesti körút 34/B), hogy az egyébként kitűnő konyhájáról híres Tarján bisztróból nem lehet főzelékeket kapni, s délután két óra után teljes ételeket sem, mert azok hamarabb elfogynak. Miután emlékeztem, s tudomásom szerint sok ismerősöm, kollégám a bisztróból látja el családját hétköznapi, s vasárnapi ebéddel is, közvéleménykutatást rendeztem. A megkérdezettek nem értették egyet olvasóink véleményével. Már most a bisztró dolgozóinak, s a vállalat vezetőinek jóakarására bízunk olvasóink panaszát: ha úgy látják, a választék bővítése terén akadhat még tenni valójuk, fontolják meg a kérést.

Páhi Károly (Algyő, Kereses utca 11.) és levelének 16 aláírója számára az idei szombatok azért emlékeztetnek, mert nem nézték a tévé műsorát, a vasárnapok meg a gyerekeknek szereznek örömet: nem kell tejet inniuk. Ugyanis a tej megromlik az áramtalan hűtőszekrényekben. Sajnos, ez az állapot a hálózat korszerűsítése óta van így... A javításokat úgy végzik el a nálózat, hogy vasárnapig szombatig szolgálat csak áramot... Nagyon szeretnénk, ha valamilyen megoldást találnának, hogy az áramszolgáltatás ne csak önapos legyen. Mi igazán kiízetnénk a szombat-vasárnapra eső fogyasztást is." Ezt, s a következő panaszt úgy szeretnénk az illetékesek — feltehetően a DÉMASZ — figyelmébe ajánlani, hogy lapunk pénteki számának előlvasása után nem sokkal, talán már hétfőn emlékezzenek rá: segíteni kellene.

A másik levél Szabó Imréné (Újszeged, Derkovits fasor 55.). Körülbelül öt hónapja transzformátorállomást helyeztek üzembe a Töltés utca és a Derkovits fasor sarkán. A transzformátor nagyon zavarja az esti tévéadást. Ha lehalkítom a készüléket, akkor nem halom a műsorhangot, csak a zúgást, ha felerősítem, a zúgás elnyomja a műsorhangot." A kihívott DÉMASZ-szerelő olvasóink panaszát nem tudták orvosolni, akkor ő a hőmérséklet-válsághelyi zavarvizsgáló álműszerhez fordult. Mint írja, ennek egy hónapja, válasz még nem érkezett — nyilván zavarvizsgáló sem. A GELKA dolgozói megállapították, hogy a készülék nem hibás, tehát másutt kell keresni a zavar forrását. Emlékeznék még talán olvasóink is arra a régebben gyakran megjelenő felíratra a képernyőn: a hiba nem az Ön készülékében van. Nos, ez esetben ez nem vigasztalná meg Szabó Imrénéket!

Érthetetlen

"A Sőhordó utca, József Attila sugárút és a Lenin körút találkozásánál egy ócska sarokház áll, melyet a tér rendezése miatt bontottak le, még 1977 őszén. A városképet csúfító ház eltávolítása után kiderült, hogy udvarán 8 darab gyönyörű lombos fa áll. Ezek a lebontásig a kis udvarban beszorítva tengődtek. Öröm volt látni, hogy kiszabadulás után, levegőhöz, napfényhez jutva, milyen szépen fejlődtek. Most tavasszal rendezték a terepet, bevetették fűvel, úgy tűnt, a fáknek megkegyelmezték. De nem ez történt. Pár napja valakik a két legszebb, legdúsabb lombú fát egyszerűen gyökerestől kifordították a földből. Az egészet nem lehet érteni. Ha építkezésre készülnek ezen a területen, miért nem a még ott csúfoskodó többi kitört-kopott ház bontásával kezdik? Ha meg ez még nem aktuális,

F. László, B. Tibor, valamint Kopasz Márta részleteiben idézett levelében azonos témáról szólnak társszerzőink: hozzászólásaik teljes terjedelmű közlésére nincs módunk, csak a levelek rövid ismertetésére. Mindhármán a tréfásan cukrászdai sarokháznak nevezett ház, a hídfőben nemrégiben újrifestett épület színeit bíráló. Csak a hab hiányzik című cikkünkhöz fűzik mondandójukat. F. László arra gyakorszik, az olcsóbb, s gyorsabb megoldás készítette a kivitelezőket ennek a színek a választására. Nos, a festéket szinkártya alapján rendelik, s a gyártónak édes mindegy lett volna, hogy melyik színárnyalatot küldi Szegedre. Ami pedig a díszítések, keretek, párkányok világosabb vagy sötétebb színű kiemelését illeti, hát azt valóban a gyorsabb befejezés miatt hagyhatták el — bár ez csak feltételezés. S nem is biztos, hogy jól tett volna a háznak, ha még habostortára is emlékezteti a járóelőket. B. Tibort azért bosszantja ez a ház, mert a Tisza-parti sétány védett városkép, s a neves építész, Lechner Ödön alkotása több figyelmet érdemelt volna. Átfestése most már pénzpocsékolás lenne — ilyen véleményt is hallottunk. Azt, hogy ez a ház így a legszebb, még senkitől sem.

miért nem hagyták békén lépnek a fűre — nos, azt ezeket a gyönyörű fákat? még kiheveri a fű. Hogy le. Olyan jól állunk Szegeden tördelik az alacsonyabb fák és oxigén dolgában, bokrok ágait, letépi a vi. hogy meglevő fáinkat csak rágokat — az már, ráadásul úgy vígan írhatjuk? Miért szülői felügyelettel, igazán nem a kiszáradt husángó nem helyeselhető. De hogyan kat távolítják el, miért az e két megjegyzését csak élő fákat gyilkolják? — írja névtelenül merre megírni egyik olvasóink, s mert so. kunk helyett tette fel kérdéseit, valamilyen ésszerű magyarázatot várnánk. Legalább egyet!

Fokozatok

Kicsi a kérés, kicsik érdeklében szól Katona Lászlóné: cseréljék ki a tarjáni 325—326-os épületnél levő játszótérén a homokozó homokját, mert négy év alatt bizony eléggé szemetessé vált, s a csúszdánál is már a betonlapot koptatja a nadragokat.

Hogy a Széchenyi téren játszódozó kisgyermek rá-

Gémes Eszter:

Mindig magam

23.

Vissza sem nézett! A nevelőnője sírdogált, azt mondja: hálátlan! Még vissza sem néz! Egyiknek egy sem, a másiknak nyolc-tíz is? Az egyik nélkülöz, a másik meg dűskálkodik? Nagy öröm volt itthon, hogy a hügom hazajött. De ha vétett valamelyikünknek, mindjárt ez volt:

— Kalapos kisasszony! Minek jöttél haza? Helycserélgető?

Megríkatuk, elpanaszolta apámnak, az aztán megtiltotta, hogy csúfoljunk. Nem mondtuk szóval, csak a szánk járt. Megértette, megmondta apámnak:

— Lányok, addig nem nyughattok, amíg mindnyájotokat sorra nem verlek? De nagyon ám!

Nem csúfoltuk többet. Ha apám szigorúan nem fogja, kimarjuk. A jószág közül is, ha egyetkettőt elvisznek, visszahozzák, a többi nem akarja elvállalni. Azután lelki jó testvérek letünk, két évvel volt fiatalabb nálam, együtt jártunk bálba, templomba, vásárookra, búcsúkra, egyforma ruhákban. Most Bugacon lakik, de még ma is olyan viszonyban vagyunk.

Szél János. Háború alatt két tehenünk volt, Szegedre hordtuk a tejet, leginkább én. Széthordtam a tejet, a vonat csak két órákor indult. Elmentem a rongypiacra nézelődni, egy szombat napon is így teitem. Ahogy ott járkálok, észreveszem, hogy egy katoná mindig utánam jön. Szakaszvezető. Nem szólított meg. De anyám is megmondta, ha katoná megszólít, nem kell rá felelni. Megyek az állomásra, követ, figyelni sem mertem. Abba a kocsiba jön, ahová én. Ez nem véletlen. Központra leszállok, ő is. Elindulok hazafelé, ő is utánam. Mi lesz ebből? Bejövök, leteszem a kannákat, megyek a nagyházba, az

tér és az Aradi vértanúk tere közötti kapujának környezetét. El kellene onnan távolítani a járdát a kocsitól elválasztó fémlemez, s így megszűnne az a „sarok”, mely így éppen nem válik e forgalmas hely díszére.

Akik szabálytalanul fedték le Tarjánban a 315—316-os épületnél, az óvoda kerítésének közelében a bokrok közé bújtatott, másfél méter mély aknát, bizonyára felnőttek voltak. A fedél leemelhető, a gyerekek meg is teszik — írja Kurai Ferenc — s a kérése ebből következő: tegyék biztonságossá az aknafedelet.

Köszönetek

Azt szoktuk mondani, hogy ha két-három levél érkezik egy-egy cikkünk visszhangjával, már biztosan érdemes volt helyet adni az ügynek az újságban. Mert igaz ugyan, hogy csak páran fogtak tollat, de hányan lehetnek, akik szerettek volna, csak nem értek rá, vagy másnapra elfelejtették szándékukat. Nos, dr. Veress Sándornak a Postaláda április 28-i számában megjelent javaslatára —, hogy tudniillik szervezzék Szegeden is ügynevezett életmentő, telefonos szolgálatot — több, egyetértő levél érkezett szerkesztőségünkbe. S szinte valamennyiben előfordul a kifejezés: „köszönjük a javaslatot”. Hogy aztán mi lesz az ügy további sorsa, az ma még kiszámíthatatlan. Ugyanis egyetlen hivatalos szervtől, intézménytől sem jött ajánlat, hogy szívesen adnának helyiséget, telefonvonalat, szakmai tanácsot... Molnár György kislánya megsérült kerékpározás közben május elején a József Attila sugárúton, s egy fiatalember vitte be a kislányt és édesanyját az orvosi ügyeletre. A skodás segítő társnak szóló köszönetét a Postaláda közvetítésével küldi levélírónk.

ablakon a kaput látni, jön be rajta. Én innen ki nem megyek. Hallom, hogy köszön:

— Jó napot, ángyomasszony!

Ekkor már előbátorkodtam.

— Jó napot, Márton bátyám!

Összecsokolóznak. Mikor meglát:

— Gyere, te kis vadóc. — Összecsokolt. — Mióta együtt lehetünk volna már, de úgy menekültél előlem, mint egy őzike.

Ekkor tudtam meg, hogy első unokatestvérem, apám néjének a fia volt. Tíz éve nem láttam. A háború ott érte, mikor kitöltötte az idejét. Fogságban is volt, ismét katoná, csak mostanában vergődött haza. Még akkor mindkét nénem lány volt. Az öregebb ment a legényével a bálba, ő is elkért engem. Nem akartam menni, mit csináljak néha ott? Táncolni sem tudtam, meg is mondtam neki. De ő eltartott beszédével, az ivóban ültünk vele. Ő már 30 éves volt, én meg 17. Apáméknak csak előhozakodott, hogy szeretne feleségül venni, inkább várna egy pár évet, de apám azt mondta, még kettő van előtte.

— Tudod te azt, hogy apád se vágat sarnyú szénát anyaszéna előtt.

De én sem mentem volna. 1938-ban özvegy lettem. Ismét megkért, akkor is csak azt mondtam, csak mint rokent szeretem. Elvált lettem 1950-ben, megint megkért, csak hiába. Már meghalt.

Julcsa. Legöregebb testvérem, 1919-ben férjhez ment Csengelére, Kun Szabó Ferenchez. Haszonbérlek voltak, Szegedtől. Nem akarták hozzáadni, mert hathaladás árvalegény is kérte, külön is volt Ferenénél, de a nénemnek csak az kellett. Apám még azt is mondta: a te fajtád is jó népes, meg az enyém is, majd lelep a gyermek benneteket.

— Attól nem kell félni! — mondja. — Mért voltam én hat évig katoná?

Mikor az első család megszületett, nénem élet-halál közt volt, akkor is azt mondta: nem lesz több! Még utána kilenc, csak egy lett koraszülött. Mind a kilenc él, szép, egészségesek, már mind családos. Mikor mondták sógoromnak, mit mondott, mindig azt felelte:

— Hiába volt minden, a feleségemet az anyja megátokta.

Róza Julcsával járt a bálba. Hogy Julcsa férjhez ment, azt mondja anyám:

— Eszter! Elmegy Rózával a bálba!

— Nem biz én!

Még egyszer a sarokházzól

Nem állíthatja senki ró-lunk szegediekéről, hogy valami is elkerülne figyelmünket, ami városunkban megtörténik és közömbösen hagyna bennünket az a nagyfeszültségű alkotómunka, amivel egyre szebbé, otthonosabbá, kulturáltabbá válik itt az élet. A meglegedés boldog érzésével vesszük tulajdonunkba a környezetalakító, a környezetkultúránkat emelő eredményeket. Gyönyörködésünk hasonló 90 évvel ezelőtt élt tisztessé elődeink érzéseivel, akik szinte csodát látva figyelhették, mint emelkednek a magasba a gyönyörű palotaszorok a véglegesnek gondolt hullámsírból. Ezért volt szép sikere a házak átfestését művészi értékrendbe soroló pályázatnak is.

Hogy eddig magasrendű esztétikai elvek alapján születtek a derűsebbnél derűsebb, izlésesebbnél izlésesebb palotaszorok és utcaképek, azt feltétlenül a kivitelező vállalatok kitűnő szakembereinek köszönhetjük. Hallottam, hogy annak idején kis utcavázlatokat készítették és így bírálták el a legmegfelelőbb színharmóniákat. Bevallom, s sikerült megoldások minket szegedieket igényesebbé tettek, ragaszkodunk hozzájuk. Eddig olyan művészi színpet alkottak e szakemberek, hogy

javasolnom kellene minden egyes ház és minden egyes utcakép színes fényképen való megörökítését, hogy ha az idő vasfoga eljár, e szépség emlékezte megmaradjon.

Semmiképpen nem tudjuk ma már elviselni, hogy valamely okból e színvonal lecsökkenjen. A hídfőnél levő, Lechner Ödön tervezte ház színt elhibázott-nak tartom. Adott a ne-mes cserépanyagból elkészített zöldes színű tetőszerkezet, mely hasonlóan a városháza tetejéhez, szép zöldesarannyal csillog a napsütésben. Ha egy palotának már van ilyen értéke, mindent úgy kell színben hozzá alkalmazni, hogy e tető domináljon uralkodjék szépségeivel. Fel kell ehhez használni a színtani törvényeket — melyeket jól ismerünk, akik színnel dolgozunk és fel kell használni hozzá a már meglevő környezeti hatásokat: a többi, szomszédos palotát és a zöld fasort körülötte. Kétségtelen, hogy bizonyos mértékű kárt jelent egy már meglevő munkát megismételni, de mennyi és mennyi kárt okozunk mind magunknak, mind a következő nemzedéknek azzal, hogy ilyen példákat hagyunk magunk után.

Kopasz Márta
címetes főiskolai docens

Válaszol az illetékes

Ritkaság, hogy a Postaláda válasz-fejezetében az illetékes még meg is köszöni, hogy szóvá tettük a hiányosságot, felhívtuk rá figyelmét. A DÉMASZ üzemigazgatóhelyettese, Hörömpő József A lámpa szára címmel megjelent glosszára küldte el választát, melyből többek között megtudtuk: a kandelaberek ajtóit sok gondot okoznak a szerelőknak, s noha félevenként vizsgálatot tartanak, mégis előfordul: rakoncátlanok az ajtó, kinyílik, leesik. S következőképpen a ritkaság: „Cikkük megjelentetését köszönettel fogadjuk, ezáltal is köztudottabbá válik a veszélyhelyzet, s reméljük, en-

nek kapcsán több lakosságt bejelentést is kapunk. A bejelentéseket követően azonnal intézkedünk.”

Dr. Hódi István, a Szegedi Postaigazgatóság igazgatóhelyettese annak a levélíró-nak címezte a választát, aki kifogásolta: az 1. számú postahivatalt egyik dolgozójától nem kapott bélyegszélt a levél leragasztásához. „A jelenleg érvényben levő szabályzat szerint a postai munkahely kezelője a küldemények lezárásában nem vehet részt és azok leragasztásához bélyegszélt nem adhat ki.”

Összeállította:
Pálfi Katalin

— De bizon el mén kend!

Ha már kendnek szólítottak, tudtam, hogy ott nincs igralom.

— Vén medve! — mondja anyám. (68 kilós voltam.)

Táncolni nem tudtam, nem tanultunk egymástól sem. Szegénylősek voltunk. Volt olyan lány, aki azt mondta:

— Én behúom az istállóajtó madzagát, a nyírfaseprűt előkapom, úgy tanulok táncolni, forogni.

Vasárnap már mennem is kellett. Sok vöröskatoná volt a bálban. A táncoshívás úgy ment, hogy a legény leste azt a lányt, akit el akart hívni, mikor néz rá, akkor a kezét feltartotta, a mutatóujját begörbítette, és ezzel intett neki. A lányok néha tiszorjával is álltak egymás háta mögött. Nagyon kitűnt, ki akar mindenáron táncolni, mert azok a legelső sorban álltak. Akik meg nem siettek táncolni, azok hátrahúzódtak. Engem egy ismerős legény, Újvári János hívott el. Meg kellett várni neki, míg előlem elhívják a lányokat táncolni. Az hamarosan meg is történt, mert a katonák elkapkodták őket. Mentem a táncosomhoz. Uram Isten! Mi lesz itt? Valóban, mint egy medve, úgy lépkedtem, ha szólt hozzám, még jobban összehúzódtam a lépést, ha forgatni akart, mindig a lábára léptem. Alig vártam, hogy vége legyen a nótának, mentem az asszonyok közé, onnan nem hívtak táncost.

Ha egy nótának vége volt, mehettek széjjel a táncosok, nem volt kötelező, hogy a másik nótát is együtt táncolják. Estefelét mondom Rózá-nak: Gyere, táncolj! Dehogy jött, ő már tudott táncolni, hazafelől is. Mikor szünetben beszélgetek egy lánycímborámmal, látom, a füle elé egy kis hajfűrt volt húzva, egyenesre vágva. Megfogom neki: mi ez?

— Huncutka!

— Hogy csináltad?

— Előrehúgom a hajfűrtöm, Ilka mög igényős-re vágta. Ennyi az egész!

— De szép! — mondom.

— Hát ha teccik, té is csinálhac.

— Csinálok is!

Másnap anyám nem volt odabent, szépen elő-rehúzódtam a kis hajfűrtöket, lefésültem, mondom a húgomnak, vágd le! El is vágta.

— Nekem is van huncutkám! — mondom.

Anyám meglátja:

(Folytatjuk.)